«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ϛ' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαρτίου 1935 Ἀριθ. 1181

ΚΥΡΙΟΣ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΣΟΥ

Δὲν εἰξεύρω, ἐὰν παρηκολούθησές ποτε τὸ ἐσωτερικόν σου καὶ ἐὰν ἐζήτησες νὰ μάθῃς ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα, πῶς ἐκδηλώνεται καὶ πῶς δυναμώνει μία ἐπιθυμία. Ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἐμφανισθῇ, ἴσως ἔχει δύναμιν, ὄχι ὅμως εἰς σημεῖον, ποὺ νὰ εἶνε ἀκατανίκητος. Συνήθως εὔκολα εἰμπορεῖς νὰ εἴπῃς ὄχι. Καὶ χωρὶς μεγάλην προσπάθειαν δύνασαι νὰ ἀντιδράσῃς καὶ νὰ ἀντισταθῇς. Ὅταν ὅμως τὴν ἱκανοποιήσῃς, θὰ ἐπανέλθῃ ἐν καιρῷ ἰσχυροτέρα καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἀντίδρασις θὰ εἶνε τώρα δυσκολωτέρα. Ἡ πρᾶξις, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ ἡ ἐπιθυμία αὐτή, θὰ γίνῃ τώρα εὐκολωτέρα καὶ θὰ μᾶς παρουσιασθῇ φυσικωτέρα. Τὴν συνειθίζομεν δὲ τόσον εὔκολα μὲ μίαν ἢ δύο ἐπαναλήψεις, ὥστε πλέον γίνεται οὕτως εἰπεῖν μόνη της, χωρὶς καμμίαν ξεχωριστὴν προσπάθειάν μας. Καὶ εἰξεύρεις, ποῦ καταλήγομεν; Εἰς ἕνα εἶδος αὐτοματισμοῦ. Προτοῦ ἐκδηλωθῇ καλὰ καλὰ ἡ ἐπιθυμία μας, προτοῦ ἀκόμη καταλάβωμεν τί ἐπιθυμοῦμεν, γίνονται αὐτομάτως ὅλαι ἐκεῖναι αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ κινήσεις, αἱ ὁποῖαι μᾶς ὁδηγοῦν μὲ τὸν συντομώτερον καὶ εὐκολώτερον δρόμον εἰς τὴν ἐπιθυμητὴν πρᾶξιν ἢ τὸ ἐπιθυμητὸν ἀντικείμενον.

Πῶς κλείουν τὰ βλέφαρά σου, χωρὶς κἂν νὰ τὸ ἀντιλαμβάνεσαι; πῶς τινάζεται τὸ σῶμά σου εἰς τὸ αἰφνίδιον ἄκουσμα ἰσχυροῦ κρότου; πῶς μασᾷς τὴν τροφὴν εἰς τὸ στόμα σου χωρὶς νὰ εἰμπορῇς οὔτε νὰ μετρήσῃς τὰ μασήματα, οὔτε νὰ διευθύνῃς τὰς κινήσεις τῆς γλώσσης καὶ τοῦ φάρυγγος, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τὴν κατάποσίν της; Ἐπάνω κάτω οὕτω πως καταντᾷς νὰ ἐνεργῇς καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς συνηθείας, τὴν ὁποίαν σοῦ ἐδημιούργησεν ἡ ἐπανειλημμένη τῆς ἐπιθυμίας σου ἱκανοποίησις. Ὀφθαλμοί, χεῖρες, πόδες, γλῶσσα κινοῦνται μόνα των, καθὼς τὰ δάκτυλα τοῦ πλέον ἐξησκημένου μουσικοῦ ἐπάνω εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον ἢ εἰς τὰς χορδὰς τοῦ ὀργάνου. Καὶ συμβαίνει πολλάκις τὸ περίεργον νὰ ἐνεργῇς ἀσυνειδήτως καὶ ἀναισθήτως, νὰ προχωρῇς μέχρις ὡρισμένου σημείου, ὁπότε αἴφνης ἀφυπνιζόμενος καὶ συνερχόμενος εἰς ἑαυτὸν τινάσσεσαι. Καὶ διερωτᾷς τὸν ἑαυτόν σου: Τί ἔκαμες λοιπόν; Δηλαδὴ δὲν ὁρίζεις πλέον τὰ μέλη σου. Δὲν εἰμπορεῖς νὰ τὰ διευθύνῃς. Ἀδυνατεῖς νὰ τὰ συγκρατήσῃς. Δὲν ἔχεις κυριαρχίαν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου. Μὴν ἐκπλήττεσαι. Δὲν εἶνε ὑπερβολή. Εἶνε πραγματικότης καὶ δὲν θὰ δυσκολευθῇς νὰ τὴν ἀντιληφθῇς καὶ νὰ τὴν διαπιστώσῃς, ἐὰν παρακολουθήσῃς μὲ κάποιαν προσοχὴν τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον σου καὶ τὰς ποικίλας του ἐκδηλώσεις.

Εἰξεύρω βέβαια, ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν μέχρι τῆς πράξεως ὑπάρχει κάποια ἀπόστασις, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ διατρέξῃ κανείς, πρέπει νὰ διέλθῃ διαδοχικῶς στάδια διάφορα, τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Εἰξεύρω, ὅτι διὰ νὰ γεννηθῇ ἀπὸ μίαν ἐπιθυμίαν ἡ ἀντίστοιχος πρᾶξις, πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ σύλληψις καὶ ἡ κυοφορία. Ὅλα αὐτὰ ὅμως, ὅταν ἐγκατασταθῇ μέσα μας ἡ συνήθεια καὶ τὸ πάθος, συντελοῦνται εἰς μίαν καὶ μόνην στιγμήν. Ἡ ἀπόστασις διανύεται δι' ἀποτόμου ἅλματος καὶ ἡ κυοφορία ἀπαρτίζεται ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ. Ἡ ἐπιθυμία δὲν ἀναφαίνεται πλέον ὡς μία ἁπλῆ παρόρμησις καὶ κλίσις. Ἀναπηδᾷ ὡς βίαιον καὶ ἀσυγκράτητον κῦμα, τοῦ ὁποίου τὴν εἰσβολὴν οὔτε κἂν προφθάνει νὰ ἀντιληφθῇ ἡ θέλησις. Εἰς τὴν βιαίαν αὐτὴν ἐκδήλωσιν εἶνε πλέον ὅλα ὑποτεταγμένα καὶ ἔχουσιν ἐξασκηθῇ ὅλα νὰ ὑποτάσσωνται καὶ νὰ συνεργοῦν. Φεῦ! Εἶσαι αἰχμάλωτος δεμένος μὲ ἁλύσεις σιδηρᾶς. Μόνον ὁ Θεὸς τώρα εἰμπορεῖ νὰ σὲ ἐλευθερώσῃ. Ἐὰν Τὸν ζητήσῃς, θὰ ἐλευθερωθῇς. Ἀφοῦ ὅμως παλαίσῃς. Ἀφοῦ ἀγωνισθῇς μέχρις αἵματος. Πόσον θὰ ἦσο εὐτυχής, ἐὰν ἐξ ἀρχῆς ἐμάνθανες νὰ κυριαρχῇς διὰ χαλυβδίνου χαλινοῦ ἐπὶ τῶν ἐπιθυμιῶν σου, ἐὰν ἐμάνθανες νὰ εἶσαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ σου!

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

4. Μαρτυροῦσιν ἐξέλιξιν παλινδρομικήν. Τέλος τονίζομεν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ὑπὸ πάντων τῶν ὑποτυπωδῶν μαρτυρουμένη ἐξέλιξις εἶνε παλινδρομικὴ καὶ οὐχὶ προοδευτική. Τὰ ὑποτυπώδη δὲν μαρτυροῦσι δημιουργίαν νέου ὀργάνου, ἀλλ' ἤδη ὑπάρχοντος ὀργάνου τὴν ἀτροφίαν. Κυρίως δὲ ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως ἀπαιτεῖ δημιουργίαν νέων ὀργάνων πρὸς ἀντικατάστασιν ὄχι ἁπλῶς ἀτροφούντων, ἀλλὰ ἐκλειπόντων καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἀντικαθισταμένων ἢ καὶ ἁπλῶς τελειοποιουμένων παλαιῶν ὀργάνων. Ἀκριβῶς δὲ τὸ ὅτι τὰ ὑπο-

τυπώδη ἀτροφήσαντα λόγῳ ἀχρηστίας δὲν ἐκλείπουσιν οὐδὲ ἐξαφανίζονται, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσι νὰ παραμένωσιν, οἱονεὶ ἀνεξίτηλον καὶ ἀνεξάλειπτον φέροντα χαρακτῆρα, ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ βαθυτέρα μεταβολὴ ὀργανισμοῦ τινος καὶ ἡ ἐκτροπὴ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τύπου, τὸν ὁποῖον ἡ φύσις ἐνεχάραξεν εἰς αὐτόν, καθίσταται ἀνέφικτος.

Ἡ βασιμότης τῆς παρατηρήσεως ταύτης καθίσταται ἐμφανεστέρα, ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ ἀτροφία καὶ ἀχρήστευσις νεύρου ἢ μυὸς ἢ ὀργάνου τινὸς δὲν παρουσιάζεται δύσκολος διὰ πολλὰς καὶ ποικίλας φυσικὰς αἰτίας, τοιαῦται δὲ ἀτροφίαι καὶ σήμερον ἔτι σημειοῦνται ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα ἡμῶν. Εἶνε διὰ τοῦτο ἀσυγκρίτως εὐκολώτερον τὸ ἀτροφῆσαν καὶ ἀχρηστευθὲν ὄργανον νὰ ἐκλίπῃ, παρὰ μὴ ὑπάρχον ὄργανον νὰ δημιουργηθῇ. Παρὰ ταῦτα τὰ ὑποτυπώδη ἠτρόφησαν μέν, ἀλλὰ δὲν ἐξηλείφθησαν, καίτοι ἀπὸ μακροτάτης σειρᾶς ἐτῶν παρακολουθοῦσι τὸν ὀργανισμὸν ὑπὸ τὴν ἠτροφημένην ταύτην μορφήν. Ἀληθῶς· ἐάν, ὡς διατείνονται οἱ ἐξελικτικοί, τὸ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῶν θηλαστικῶν ὑπάρχον ὡς ὑποτυπῶδες ὄργανον κωνάριον ἐπὶ παραδείγματι ἀποτελῇ λείψανον μονοφυοῦς ὀφθαλμοῦ ἀνεπτυγμένου ἐπὶ τῶν κατωτέρων ζώων καὶ διασωζομένου ἤδη ἐπί τινων εἰδῶν ἑρπετῶν, δύναταί τις ἐντεῦθεν νὰ ὑπολογίσῃ τὰς μακροτάτας σειρὰς τοῦ χρόνου, καθ' ἃς ἠτροφημένον παρακολουθεῖ τὸ κωνάριον τοὺς ὀργανισμοὺς τῶν θηλαστικῶν. Ἐὰν δὲ μακραὶ σειραὶ χρόνου ἀπέβη ἀδύνατον νὰ ἐξαλείψωσιν ὄργανα ἀτροφήσαντα καὶ ἀχρηστευθέντα, πῶς θὰ καθίστατο δυνατὸν κατὰ σειρὰς ἐτῶν βραχυτέρας νὰ δημιουργηθῶσιν εἰς ὀργανισμόν τινα νέα ὄργανα κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἀρχικοῦ τύπου, τὸν ὁποῖον ἡ φύσις εἰς αὐτὸν τόσον ἀνεξιτήλως ἐνεχάραξε, καὶ μεθ' ὑπερνίκησιν δυσκολιῶν πολὺ περισσότερον ἀνυπερβλήτων παρ' ὅσον εἶνε αἱ παρουσιαζόμεναι διὰ τὴν ἐξαφάνισιν ἀτροφήσαντος ὀργάνου;

Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν ὑποτυπωδῶν ὀργάνων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Ἡ Ἁγία Γραφή, ἤτοι:			
1) Ἡ Καινὴ Διαθήκη,	χαρτόδετος	15	8
	πανόδετος	18	8
πολυτελ. »	χρυσωμένη	50	8
δερματ. »	ἐντὸς κυτίου »	80	8
2) Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη,	ἄδετος	100	17
	πανόδετος	130	23
	δερματίνη	150	23

ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὴν κατανόησιν τῶν λόγων τοῦ Ἀπ. Παύλου συνιστῶμεν τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας εἰς δύο τεύχη ἑρμηνείας ὑπὸ † Ἀρχιμ. **Εὐσεβίου Ματθοπούλου:**

1) Εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους	ἄδετον	25	13
	πανόδετον	45	15
	δερματίνην	65	16
2) Εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας, Ἐφεσίους, Φιλιππησίους, Κολοσσαεῖς καὶ 2 πρὸς Θεσσαλονικεῖς,	ἄδετον	25	13
	πανόδετον	45	15
	δερματίνην	65	16

Διὰ βιβλία ἐκκλησιαστικά, θρησκευτικά, θεολογικά, μουσικὰ καὶ ἐκδόσεως Συλλόγου ὠφελίμων βιβλίων ἀποταθῆτε εἰς Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΑ

Εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς σκηνῆς, ποὺ ὠνομάσθη ἅγια, διέταξεν ὁ Θεὸς νὰ τοποθετήσουν εἰς τὸ ἕνα μέρος τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως τῶν ἄρτων καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τὴν χρυσῆν ἑπτάφωτον λυχνίαν. Μολονότι δὲ τὸ μέρος αὐτὸ δὲν ἦταν τόσον ἀποκλεισμένον, ὅσον ἦσαν τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων, ἐν τούτοις κανένας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἔμπῃ ἐκεῖ μέσα. Ἔμπαιναν ὅμως τακτικὰ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν ἔμπαιναν μόνον κάθε ἑβδομάδα, ὅταν ἦταν καιρὸς νὰ πάρουν τοὺς παλαιοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως καὶ νὰ τοὺς ἀντικαταστήσουν μὲ νέους. Ἔμπαιναν καὶ κάθε ἡμέραν, διότι εἶχαν νὰ ἑτοιμάζουν τὴν λυχνίαν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ καίῃ τακτικὰ μὲ τὰ ἑπτὰ φῶτά της ἐμπρὸς εἰς τὸ καταπέτασμα, ποὺ ἐχώριζε τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τὰ Ἅγια. Πρὸς αὐτὸν μάλιστα τὸν σκοπὸν διέταξεν ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ νὰ προσφέρουν εἰς τὴν σκηνήν Του λάδι καθαρὸν ἀπὸ ἐλαῖας διὰ νὰ τροφοδοτῆται μὲ αὐτὸ ἡ λυχνία.

Ὦ! ναί, ἀδελφέ μου. Ἔργον τῶν ἱερέων εἶνε νὰ διατηροῦν τὴν λυχνίαν ἀναμμένην. Καὶ ὅλοι βέβαια οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ παρέχουν τὴν συνεισφοράν τους διὰ νὰ ἀκτινοβολῇ μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡ πολύφωτος λυχνία τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς, τὴν ὁποίαν ἄναψε μὲ τὸ χέρι Του ὁ Χριστός, ποὺ ἦλθε νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον. Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἔχουν καὶ νὰ δείξουν βίον ἅγιον καὶ λαμπρόν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ἐξεύρουν τὸν Χριστόν, βλέποντες τὰ καλὰ ἔργα τῶν χριστιανῶν νὰ παρακινοῦνται ἀπὸ αὐτὰ εἰς δόξαν τοῦ ἐν οὐρανοῖς Πατρός των, ὅπως εἶπεν ὁ Κύριος. Ἀλλ' ἐὰν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἔχουν τὸ καθῆκον αὐτό, πολὺ περισσότερον ὑποχρεοῦνται εἰς τοῦτο οἱ ἱερεῖς, ὁ Κλῆρος, ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ πλησιάζουν εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναβαίνουν εἰς τοὺς ἄμβωνας τῶν ἐκκλησιῶν Του. Ὅλοι αὐτοὶ ὀφείλουν ὡς πρῶτον καὶ κύριόν τους ἔργον νὰ φωτίζουν τὴν Ἐκκλησίαν ὁλόκληρον καὶ νὰ φροντίζουν ὥστε τὸ θεῖον φῶς τοῦ Εὐαγγελίου ὄχι μόνον νὰ χύνεται ἄφθονον εἰς αὐτὴν ἀλλὰ νὰ ἀκτινοβολῇ καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτήν. Ἔχουν καθῆκον, τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἔλεγεν ἄλλοτε ὁ Δαβὶδ «λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου», νὰ τὰ ἀναπτύσσουν καθημερινῶς μὲ τὸ κήρυγμά των καὶ μὲ τὴν κατηχητικὴν διδασκαλίαν των. Ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ εἶνε καθένας ἀπὸ αὐτοὺς λυχνοστάτης, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον νὰ εἶνε καλὰ στερεωμένη ἡ λυχνία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἀκτινοβολῇ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ εἰς ὅλας τὰς διευθύνσεις. Νὰ ἀκτινοβολῇ ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ στόματά των, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλον τὸν ἑαυτόν τους. Νὰ ἀκτινοβολῇ δηλαδὴ μὲ ὅλαις τῆς πράξεις των, μὲ ὅλα τὰ φερσίματά των, μὲ τὴν ὅλην διαγωγήν τους. Καὶ νὰ γίνωνται οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, σᾶν νὰ ποῦμε, ἀπὸ ἕνας πολυέλεος ὁ καθένας των, ποὺ μὲ τὰ πολλά του φῶτα θὰ ἀκτινοβολῇ τριγύρω καὶ θὰ σκορπίζῃ γλυκὰ τὸ πνευματικὸν καὶ σωτήριον τῆς ἀληθείας φῶς.

Ὦ! ξεύρω, ἀναγνῶστά μου, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἀντὶ νὰ φωτίζωμεν σκανδαλίζομεν τὸν κόσμον. Ξεύρω, ὅτι πολ-

λοὶ ἀπὸ ἡμᾶς δίνουν ἀφορμαῖς νὰ κατηγοροῦνται, ὅτι προσέχουν περισσότερον εἰς ἐκεῖνο, ποὺ θὰ πάρουν αὐτοὶ ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, παρὰ εἰς ἐκεῖνο ποὺ ὀφείλουν νὰ δίδουν τακτικὰ εἰς τοὺς πιστούς. Καὶ δὲν μοῦ εἶνε ἄγνωστον, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ ἡμᾶς, ἐνῷ λειτουργοῦμεν εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ ἱερόν, μὲ τὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν περνοῦμεν, φαίνεται σὰν νὰ ζητοῦμεν νὰ ξεθεμελιώσωμεν μᾶλλον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ παρὰ νὰ τὴν οἰκοδομήσωμεν. Τὰ εἰξεύρω ὅλα αὐτὰ καὶ μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν «ὁ μύλος ὁ ὀνικός», ἡ βαρειὰ μυλόπετρα, ποὺ σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ περάσῃ κάθε σκανδαλοποιὸς εἰς τὸν λαιμόν, γιὰ νὰ πέσῃ ἔτσι δεμένος εἰς τὴν θάλασσαν μᾶλλον, παρὰ νὰ σκανδαλίζῃ τοὺς χριστιανούς. Εἰξεύρω ὅμως καὶ κάτι ἄλλο. Ὅτι δηλαδὴ ἡ κατάστασις αὐτή, γιὰ τὴν ὁποίαν ἀκούονται καθ' ἡμέραν τόσα παράπονα, ἐδημιουργήθη ἀπὸ ὅλους μας καὶ εἴμεθα ὑπεύθυνοι ὅλοι μας δι' αὐτήν. Κανένας δὲν ἐφρόντισε νὰ καταρτίσωμεν Κλῆρον ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του. Κανένας δὲν ἐνδιεφέρθη νὰ ἀξιώσῃ ἀπὸ τὸν βουλευτήν του ἢ ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους νὰ χειροτονηθῇ ὁ πράγματι ἄξιος. Σπανιώτατοι δὲ εἶνε οἱ γονεῖς, ποὺ ἐφιλοδόξησαν, ἀντὶ νὰ κάμουν τὸ παιδί τους ἰατρὸν ἢ δικηγόρον ἢ δὲν ἐξεύρω τί ἄλλον ἐπιστήμονα, νὰ τὸ καταρτίσουν εἰς διδάσκαλον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς ἄξιον τῆς Ἐκκλησίας λειτουργόν. Τί παραπονούμεθα ὕστερα; Καὶ διατί κατηγοροῦμεν, ἀφοῦ καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμεθα ὑπεύθυνοι;

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Β' ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

10. «Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν».

Διότι ὁ Δημᾶς μὲ ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ ἐπῆγεν εἰς Θεσσαλονίκην· ὁ Κρήσκης ἐπῆγεν εἰς Γαλατίαν, ὁ Τίτος εἰς Δαλματίαν.

«γάρ». Αἰτιολογεῖ τὴν ἐπείγουσαν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος ἀπευθύνει πρὸς τὸν Τιμόθεον. Σὲ καλῶ νὰ ἔλθῃς γρήγορα, διότι σχεδὸν εἶμαι μόνος.

«Δημᾶς». Πρβλ. καὶ Κολοσ. δ' 14 καὶ Φιλήμ. 24, ὅπου πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου. Πιθανῶς τὸ ὄνομα Δημᾶς προῆλθεν κατὰ σύντμησιν ἐκ τοῦ Δημήτριος. Τινὲς ἐξέφρασαν τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ταυτίζεται πρὸς τὸν ἐν Γ' Ἰωάν. 12 Δημήτριον, ὁπότε θὰ δεχθῶμεν, ὅτι μετέπειτα ὁ Δημᾶς μετενόησε καὶ διωρθώθη.

«μὲ ἐγκατέλιπε». Πρόκειται περὶ ἐγκαταλείψεως ἐκ δειλίας.

«ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα». Λέγεται τοῦτο, ἴσως καὶ ἔν τινι ἀντιθέσει πρὸς τὸ προηγηθὲν «ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ». Δὲν ἠγάπησεν ὁ Δημᾶς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ προετίμησεν αὐτῆς τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἀγαπήσας «τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ προτιμήσας αὐτὴν τοῦ διὰ Χριστὸν θανάτου καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς» (Ζυγ.). «Τουτέστι, τῆς ἀνέσεως ἐρασθείς, τοῦ ἀκινδύνου καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς μᾶλλον εἵλετο οἴκοι τρυφᾶν ἢ μετ' ἐμοῦ ταλαιπωρεῖσθαι» (Χρυσ.).

«Κρήσκης». Οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ τῆς Κ. Δ. μνημονεύεται. Κατὰ μεταγενεστέρας παραδόσεις ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Γαλατίᾳ Χαλκηδόνος (Πασχάλιον Χρονικὸν 2, 121) καὶ ἱδρυτὴς τῆς ἐκκλησίας τῆς Βιέννης (Acta sanct. Ἰουνίου 27).

«Γαλατίαν». Πρόκειται εἴτε περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Γαλατίας, πρὸς ἣν ἀπεστάλη καὶ ἡ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή, εἴτε ἐνδεχομένως καὶ περὶ τῆς σημερινῆς Γαλλίας, ὡς φρονοῦσιν οἱ Θεόδωρος ὁ Μοψουεστίας καὶ Θεοδώρητος («Τὰς Γαλλίας οὕτως ἐκάλεσεν· οὕτω γὰρ ἐκαλοῦντο πάλαι· οὕτω δὲ καὶ νῦν αὐτὰς ὀνομάζουσιν οἱ τῆς ἔξω παιδείας μετειληχότες» Θεοδώρ.). Ἐὰν υἱοθετήσωμεν τὴν τελευταίαν ταύτην ἐκδοχήν, τότε ἐμφαίνεται σαφῶς ἐντεῦθεν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Παύλου καὶ διὰ τὰς πρὸς δυσμὰς τῆς Ρώμης ὑπαρχούσας ἤδη ἐκκλησίας, ὁπότε ἐνισχύεται ἡ ὑπόθεσις, καθ' ἣν ὁ Παῦλος μετὰ τὴν πρώτην ἀποφυλάκισιν αὐτοῦ ἐπεσκέφθη τὴν Ἱσπανίαν.

«Τίτος εἰς Δαλματίαν». Δαλματίαν καλεῖ τὸ μεσημβρινὸν τμῆμα τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας, τοῦ Ἰλλυρικοῦ (Ρωμ. ιε' 19), τὸ ὁποῖον ἔκειτο ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους. Ὁ Κρήσκης καὶ ὁ Τίτος «γνώμῃ τοῦ ἀποστόλου ἀπῆλθον» (Ζυγ.).

«11. Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μᾶρκον παραλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν».

Ὁ Λουκᾶς εἶνε μόνος μαζύ μου. Τὸν Μᾶρκον, ἀφοῦ παραλάβῃς, φέρε τον μαζύ σου. Διότι μοῦ εἶνε χρήσιμος εἰς τὴν διακονίαν.

«Λουκᾶς», «ὁ τὸ εὐαγγέλιον γράψας καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων» (Οἰκ.). ***«μόνος».*** Ἴσως δι' αὐτοῦ ὑπαινίσσεται ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Λουκᾶς ἠσθένετο, τὸ ὅτι ἦτο μόνος καὶ εἶχεν ἀνάγκην βοηθῶν.

«Μᾶρκον». Πρβλ. Πράξ. ιβ' 25· ιε' 37· Κολοσ. δ' 10· Φιλήμ. 24.

«εὔχρηστος». «Χρήσιμος» (Ἡσύχ.).

«εἰς διακονίαν». «Οὐκ εἰς διακονίαν σωματικήν, ἀλλ' εἰς εὐαγγελικήν» (Ζυγ.). Ὑπέθεσάν τινες, ὅτι ἤθελεν αὐτὸν ὁ ἀπόστολος, ἵνα διακονῇ αὐτῷ ἐν τῇ φυλακῇ εἰς ὑπηρεσίας προσωπικάς, ἀναφερομένας εἰς τὸ ἄτομον τοῦ ἐν δεσμοῖς ἀποστόλου, ἀλλὰ πιθανώτερον φαίνεται, ὅτι πρόκειται περὶ διακονίας εἴτε ἐν τῇ λατρείᾳ, εἴτε ἐν τῇ διαδόσει τοῦ Εὐαγγελίου.

12. «Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

Τὸν Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς τὴν Ἔφεσον.

Ὁ Τυχικὸς οὗτος ἦτο Ἀσιάτης (Πράξ. κ' 4), σύντροφος τοῦ Παύλου κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισιν αὐτοῦ, ἀποσταλεὶς ἀπὸ Ρώμης πρὸς τοὺς Ἐφεσίους καὶ Κολοσσαεῖς (Ἐφεσ. ς' 21, Κολοσ. δ' 7).

«ἀπέστειλα». Πιθανώτατα ὁ ἀόριστος εἶνε ἐπιστολικός. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ γεγονότος παρόντος, ὅπερ διὰ τὸν λαμβάνοντα τὴν ἐπιστολήν, καθ' ἣν ἐποχὴν θὰ λάβῃ ταύτην, θὰ εἶνε πλέον παρελθόν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Τυχικὸς ἀποστέλλεται πιθανῶς ἤδη κομιστὴς τῆς ἐπιστολῆς καὶ ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ Τιμοθέου ἐν Ἐφέσῳ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἀφοῦ ἐδείξαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ὅτι ἡ νηστεία εἶνε νόμος, ποὺ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς δυναμένους καὶ μὴ ἔχοντας ὑγιεινοὺς λόγους ἐξαιρέσεως, πρέπει τώρα νὰ δείξωμεν ποῖον σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ ἡ νηστεία εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Χριστιανοῦ.

Πρωτίστως ἡ νηστεία εἶνε σπουδαῖον μέσον ἐπιβολῆς ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ κυριαρχίας ἐπὶ ἐπιθυμιῶν τοῦ σώματος, ποὺ δύνανται νὰ ὁδηγήσουν εἰς πᾶσαν ἁμαρτίαν. Διότι δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔμεινεν εἰς τὴν φυσικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Δημιουργὸς τὸν ἔπλασεν, ὁπότε καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ φαγητοῦ θὰ ἐξυπηρέτει μόνον τὴν συντήρησιν καὶ αὔξησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, ἄρα δὲ τὴν τακτικὴν καὶ ἰσορροπημένην ζωήν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας διεστράφη εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπιθυμῇ καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ὅ,τι εὐχαριστεῖ μὲν προσωρινῶς, δημιουργεῖ δὲ ἔπειτα πλῆθος κακῶν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ φαγητὸν δὲν περιορίζεται εἰς ὅ,τι καὶ ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ θρέψις καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ὀργανισμοῦ—μέτρον, τὸ ὁποῖον τηρεῖ μὲ τὸ σοφὸν ἔνστικτόν του τὸ ζῷον—ἀλλ' ἐπιδιώκει τὰ πολλὰ φαγητὰ καὶ ποτά, ποὺ ἱκανοποιοῦν μόνον τὰ γευστικὰ νεῦρα, δημιουργοῦν δὲ πλείστας βλάβας ὑγιεινὰς καὶ ἠθικάς. Διότι ἡ ἐπιθυμία τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων φαγητῶν καὶ ποτῶν, ὄχι ἡ ἀνάγκη τῆς τροφῆς, εἶνε ἡ δημιουργοῦσα τὰς ἀγωνιώδεις διὰ τὰ περισσότερα πάντοτε μερίμνας, ἡ προκαλοῦσα τὴν ἀδικίαν, τὴν πλεονεξίαν, τὴν ἁρπαγήν, τὴν ποικίλην καὶ ἐγκληματικὴν πολλάκις προσπάθειαν πρὸς πλουτισμόν. Ἡ δὲ πολυφαγία καὶ ἡ πολυποσία γίνεται καύσιμος ὕλη καὶ διὰ τὴν ἔξαψιν καὶ ἄλλων ἐπιθυμιῶν, τῶν σαρκικῶν καὶ ἀνηθίκων, ποὺ ὁδηγοῦν εἰς τὴν πλήρη καταστροφὴν τῆς ἠθικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ παρασκευάζουν τὴν ἐξολόθρευσιν ἀτόμων, λαῶν, φυλῶν, πολιτισμῶν. Διὰ τοῦτο μεταξὺ τῶν εἰδωλολατρῶν Βάκχος καὶ Ἀφροδίτη ἐλατρεύοντο μαζῇ, καὶ τὰ ὄργιά των ἦσαν τόσον κοινὰ καὶ συγγενῆ καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενα. Ἡ νηστεία, λοιπόν, εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων μέσων πρὸς ἐπιβολὴν καὶ χαλιναγώγησιν καὶ μαρασμὸν τῶν τοιούτων βλαβερωτάτων ὁρμῶν καὶ ἐπιθυμιῶν.

Δεύτερον ἡ νηστεία εἶνε ἐπίσης σπουδαία ἄσκησις καὶ γυμνασία διὰ νὰ ἀποκόπτῃ ὁ Χριστιανὸς τὸ ἴδιον θέλημα, νὰ ταπεινώνεται, νὰ ὑπακούῃ, νὰ πειθαρχῇ εἰς ἀνωτέραν αὐθεντίαν, καὶ δὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο οἱ ἱεροὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δὲν παρουσιάζουν τὴν νηστείαν ὡς ἰδιαιτέραν καὶ ἀνεξάρτητον ἀρετήν, ἀλλὰ τὴν θεωροῦν ἐπαινετὴν ἐφ' ὅσον εἶνε συνδυασμένη καὶ συνεργεῖ εἰς τὴν κατόρθωσιν τῶν ἀρετῶν. «Μὴ νομίσῃς, ἀγαπητέ, ὅτι οὕτως ἁπλῶς ἐστιν ἡ νηστεία, λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος· οὐ γὰρ ὁ νηστεύων ἀπὸ βρωμάτων (δηλαδὴ ἀπὸ φαγητῶν) μόνον ἐκεῖνος κατώρθωσεν· ἀλλ' ὁ ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος, τούτῳ λογίζεται νηστείᾳ. Ἐὰν γὰρ νηστεύσῃς καὶ μὴ τηρήσῃς τὸ στόμα σου λαλῆσαι λόγον πονηρόν, ἢ ὀξυχολίαν, ἢ ψεῦδος, ἢ ἐπιορκίαν, ἢ καταλαλήσῃς κατὰ τοῦ πλησίον σου, ἐὰν ταῦτα ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ νηστεύοντος, οὐδὲν ὠφέλησεν· ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν κόπον αὐτοῦ ἀπώλεσεν». Ἐπίσης ὁ Μέγας Βασίλειος λέγει: «Νηστεία ἀρχὴ μετανοίας. Οὐ μέντοι ἐξαρκεῖ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀποχὴ τῶν βρωμάτων πρὸς τὴν ἐπαινετὴν νηστείαν, ἀλλὰ νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ἀληθὴς νηστεία, ἡ τοῦ κακοῦ ἀλλοτρίωσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους, ἐπιορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθής. Ἐν τούτοις μὲν οὖν ἡ νηστεία καλόν».

Τρίτον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνδέουν τὴν νηστείαν μὲ τὴν προσευχήν (ἰδὲ Πράξεις Ἀποστόλων 13. 3 καὶ 14. 23 καὶ 1 Κορινθ. 7. 5), καθὼς καὶ ἡ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ συνδέει τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν μὲ τὴν ἐντατικωτέραν προσευχὴν καὶ τὰς ὡραιοτέρας της Ἀκολουθίας, ἀποδεικνύει ὅτι διὰ τοὺς ὑγιεῖς ὀργανισμοὺς δὲν εἶνε μικρὰ ἡ συμβολὴ τῆς νηστείας εἰς τὴν πνευματικωτέραν προσευχὴν καὶ λατρείαν. Θὰ ἐχρειάζετο ἐδῶ νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅτι ἡ μὲν προσευχὴ εἶνε δύναμις πανίσχυρος, ποὺ ὁπλίζει τὸν ἀνίσχυρον καὶ ἀδύνατον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἠθικῆς ζωῆς· διότι τὸν θέτει εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν παντοδύναμον Θεὸν καὶ ἀντλεῖ ἀπὸ Αὐτὸν τὴν δύναμιν διὰ τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς καὶ διὰ πᾶν ἀγαθὸν ἔργον· ἡ δὲ πνευματικὴ λατρεία εἶνε ἡ ὑψηλοτέρα ἔκφρασις τοῦ εὐγενεστέρου τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων, τοῦ θρησκευτικοῦ. Ἀλλ' εἶνε σπουδαῖον γεγονός, ὅτι ἡ νηστεία ἔρχεται νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸν Χριστιανὸν διὰ νὰ ἐπιμένῃ καὶ προσκαρτερῇ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν λατρείαν· διότι κάμνει τὸν νοῦν καθαρώτερον καὶ προσεκτικώτερον, τὸν διευκολύνει νὰ πετᾷ πρὸς τὰ ἄνω, καὶ «φιλοσοφίαν πολλὴν ἐντίθησιν», εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ «οὐδὲν δυνατώτερον ἀνθρώπου γνησίως εὐχομένου», ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Νὰ προσθέσωμεν καὶ ἕνα ἀκόμη σκοπόν;

Τέταρτον ἡ νηστεία βοηθεῖ τὸν Χριστιανὸν εἰς τὴν ἐλεημοσύνην. Διατί ὄχι; Ὅταν ἡ νηστεία δὲν χρησιμοποιῆται ὡς εὐκαιρία διὰ πολυτελῆ καὶ πολυδάπανα τραπέζια μὲ χαβιάρια καὶ ποικίλας νηστησίμους γαστρονομικὰς ἐφευρέσεις—αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν παρῳδίαν τῆς νηστείας καὶ ὀρεκτικωτέρας θυσίας εἰς τὴν κοιλίαν—εἶνε μέσον οἰκονομίας, ποὺ ἀφίνει ὄχι μικρὰ περισσεύματα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν τροφίμων τῶν εὐπορωτέρων οἰκογενειῶν· τὰ περισσεύματα δὲ αὐτὰ ἕνας Χριστιανὸς δύναται καὶ πρέπει νὰ τὰ διαθέτῃ δι' ἐλεημοσύνας καὶ ἔργα φιλανθρωπίας. Τὸ μέσον αὐτὸ εἶνε τόσον «συγχρονισμένον», ὥστε δὲν θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ κατηγορήσῃ τὴν θρησκείαν. Διότι εἰς μὲν τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὴν «ἡμέραν τοῦ Χρυσοῦ Κανόνος» ἐφαρμόζεται γενικῶς ὁ εἰς τὸ ἐλάχιστον περιορισμὸς τοῦ φαγητοῦ, διὰ νὰ διατεθοῦν τὰ περισσεύματα εἰς σκοποὺς φιλανθρωπικούς· εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν κατὰ Κυριακήν—ἂν δὲν ἀπατώμεθα—περιορίζονται ἑκατομμύρια ἀνθρώπων εἰς τὸ «ἕνα πιᾶτο» διὰ νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν ποσά, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν αὐτήν, ὑπὲρ τῶν ἀνέργων.

Τί φυσικώτερον διὰ τὸν Χριστιανὸν νὰ κάμῃ μίαν τοιαύτην διὰ τῆς νηστείας οἰκονομίαν, διὰ νὰ καταστήσῃ συμμέτοχον τῆς τραπέζης του καὶ τὸν πεινῶντα ἀδελφόν;

ΕΞΕΤΥΠΩΘΗ ὁ νέος τιμοκατάλογος τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ζωῆς», ὁ ὁποῖος καταργεῖ πάντα προηγούμενον, ἀποστέλλεται δὲ δωρεὰν πρὸς πάντα ζητοῦντα. Γράψατε: Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Γ' Νηστειῶν, Μάρκ. η' 34—θ' 1)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 132.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Γ' Νηστειῶν, Ἑβρ. δ' 14—ε' 6)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 643.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος.

Διὰ πολλῶν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναπτύσσει εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν του τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ μόνος καὶ ἀληθὴς Ἀρχιερεὺς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ὁποῖος ἐθυσιάσθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ τονίζει εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν τῆς ἐπιστολῆς του ὡς καθῆκον ἱερὸν τὸ νὰ πιστεύωμεν ἀκραδάντως εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ νὰ ὁμολογῶμεν ὅτι Αὐτὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν θυσίαν τοῦ Ὁποίου λαμβάνομεν τὴν σωτηρίαν. «Ἔχοντες, λέγει, ἀρχιερέα μέγαν.... Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας».

Διότι, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λάβωμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σωτηρίαν, ἐὰν ἡ πίστις μας πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶνε κλονισμένη, ἐὰν ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου δίδει τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν σωτηρίαν; Ὅπου δὲν ὑπάρχει πίστις ὀρθὴ καὶ σταθερά, ἐκεῖ οὔτε σχέσις πρὸς τὸν Χριστὸν εἰμπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ. Δι' αὐτὸ ὁ Παῦλος διδάσκει ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν τὴν πίστιν αὐτὴν καὶ νὰ τὴν κρατῶμεν πάντοτε ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας ὡς πολύτιμον θησαυρόν.

Κατὰ συνέπειαν, ὅσοι δὲν ἔχουν τὴν πίστιν αὐτήν, εἶνε ἀδύνατον νὰ εὕρουν ἔλεος καὶ σωτηρίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁτιδήποτε ἄλλο καὶ ἂν πιστεύουν· οὔτε ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἀφῃρημένην πίστιν εἰς «κάποιον Θεὸν» καὶ λέγουν συνήθως «αἴ! ὑπάρχει κάποια ἀνωτέρα δύναμις», ἀλλὰ δὲν πιστεύουν εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ· οὔτε ὅσοι παραδέχονται τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἁπλῶς ὡς ἕνα σοφὸν διδάσκαλον μόνον, ἀμφιβάλλουν ὅμως ὅτι διὰ τῆς σταυρικῆς Του θυσίας δίδεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ σωτηρία. Ὅλοι αὐτοί, τοὺς ὁποίους δυστυχῶς τόσον συχνὰ συναντῶμεν, ὁμοιάζουν μὲ τὸν ἄρρωστον ἐκεῖνον ποὺ χρησιμοποιεῖ μὲν ὅλα τὰ ἄλλα μέσα διὰ νὰ θεραπευθῇ, ἀρνεῖται ὅμως νὰ κάμῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐξηκριβωμένον ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ὅτι θὰ προλάβῃ τὸν θάνατον. Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ αὐτοί, εἰμπορεῖ νὰ πιστεύουν κάτι. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀρνοῦνται τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐξιλαστήριον θυσίαν Του, γίνονται ἀνάξιοι τῆς αἰωνίου σωτηρίας. Διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ διακηρύττει ρητῶς περὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία».

Εἶναι συμπαθὴς καὶ ἐλεήμων.

Καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς κατῆλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἔγινεν ἀρχιερεὺς ἡμῶν καὶ μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας, εἶνε ἀρκετὸν νὰ μᾶς δείξῃ πόσον μεγάλη εἶνε ἡ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη Του.

Ἀλλ' ὁ θεῖος ἀπόστολος εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν ἀναφέρει ἀκόμη καὶ ὅτι ὁ Κύριος εἶνε συμπαθὴς πρὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, διότι καθ' ὅλην Του τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ζωὴν καὶ Αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἐδοκιμάσθη ποικιλοτρόπως καὶ ἐθλίβη καὶ ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, χωρὶς βεβαίως ποτὲ νὰ ἁμαρτήσῃ καὶ νὰ παραβῇ τὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανίου Πατρός Του. Μᾶς ὑπενθυμίζει δηλαδὴ ὁ θεῖος ἀπόστολος ὅλα ὅσα ἀναφέρουν τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια περὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὸν Ὁποῖον κατ' ἐπανάληψιν ὁ Σατανᾶς ἐπείρασεν εἰς τὴν ἔρημον, καθὼς καὶ ὅσα ὑπέφερεν ἐκ μέρους τῶν ἐχθρῶν Του καὶ ἐκακοπάθησε καὶ ἐπόνεσε καὶ ὑπέφερε. Διότι ἦτο ὄχι μόνον τέλειος Θεός, ἀλλὰ καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Διὰ τοῦτο βεβαιώνει ὁ Παῦλος ὅτι ὁ Σωτήρ μας εἶνε φυσικὸν νὰ εἶνε συμπαθὴς εἰς τὰς ἀδυναμίας μας, διότι ἐδοκίμασε καὶ Αὐτὸς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὁμοίως μὲ ἡμᾶς, ἀλλὰ «χωρὶς ἁμαρτίας». Καὶ ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰμποροῦμεν νὰ καταφεύγωμεν πρὸς τὸν Σωτῆρά μας μὲ θάρρος, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶνε συμπαθὴς καὶ ἐλεήμων, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἐκ πείρας γνωρίζει καὶ τὸν πόλεμον τοῦ διαβόλου ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅλας τὰς θλίψεις τῆς παρούσης ζωῆς.

Ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν, λοιπόν. Ὅσον πολλαὶ καὶ ἂν εἶνε αἱ ἁμαρτίαι μας, ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὁ ἀρχιερεὺς ἡμῶν, εἶνε συμπαθής. Ἐφ' ὅσον πιστεύομεν εἰς Αὐτόν, ἐφ' ὅσον μετενοήσαμεν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ ἐξωμολογήθημεν αὐτάς, ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι μᾶς συνεχώρησε. Καὶ ἂν πάλιν ἐξ ἀδυναμίας παρεσύρθημεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, Αὐτὸς γνωρίζει τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν καὶ μᾶς δέχεται καὶ μᾶς συγχωρεῖ. Ἀλλὰ καὶ ὅταν θλιβώμεθα καὶ ὑποφέρωμεν καὶ ἀδικούμεθα, ἂς καταφεύγωμεν πρὸς Αὐτὸν μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην καὶ ἂς Τὸν παρακαλῶμεν νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ παρηγορήσῃ. Εἶνε τόση ἡ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη Του, ὥστε εἰς πᾶσαν στιγμὴν τίθεται εἰς τὴν διάθεσίν μας καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας καὶ δυσκολίας τῆς ζωῆς.

Μία οἰκτρὰ παρανόησις.

Οὔτε ὁ Μωϋσῆς αὐθαιρέτως ὥρισε διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ Ἀαρὼν μόνος του ἥρπασε τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης. Ὁ Θεὸς ὑπέδειξεν ὄχι μόνον ποῖος ἦτο ὁ κατάλληλος διὰ τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ποῖα καθήκοντα ἀνελάμβανεν αὐτὸς καὶ οἱ διάδοχοί του. Διὰ τοῦτο γράφει ὁ θεῖος ἀπόστολος, εἰς τὴν σημερινὴν περικοπήν του, ὅτι «οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ». Πρῶτος ὁ Ἀαρὼν ἐκλήθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ γίνῃ ἀρχιερεύς. Ἐδόθη δὲ τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο εἰς τὸν Ἀαρὼν ὄχι διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς τὴν τιμήν, ἀλλὰ διὰ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, χάριν τοῦ ὁποίου καθημερινῶς προσέφερε δῶρα καὶ θυσίας πρὸς τὸν Θεόν.

Δυστυχῶς, τὸ ζήτημα τῶν ἀξιωμάτων παρανοεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἰκτρῶς. Διὰ τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀνθρώπων σπεύδουν πρὸς τὸ ἀξίωμα, χωρὶς νὰ ἐξετάσουν ἂν εἶνε ἱκανοὶ δι' αὐτὸ καὶ ἂν θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς εὐθύνας ποὺ ἐπιβάλλει τὸ ἀξίωμα. Θαμβώνονται ἀπὸ τὴν αἴγλην καὶ τὴν τιμήν, μὲ τὴν ὁποίαν συνοδεύεται τὸ ἀξίωμα καὶ δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι χρειάζεται καὶ ἱκανότης καὶ προσόντα. Νομίζουν ὅτι εἶνε κατάλληλοι δι' οἱανδήποτε θέσιν καὶ φροντίζουν μόνον πῶς νὰ εὕρουν τὸν τρόπον καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ «μέσα», διὰ νὰ τὴν καταλάβουν. Ἀφ' ἑτέρου δέ, οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ κατέχουν θέσεις καὶ ἀξιώματα, ἐνδιαφέρονται μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν των καὶ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀξίωμα διὰ τὴν ἰδικήν των καλοπέρασιν καὶ ἀνάπαυσιν. Πολλαῖς φοραῖς μάλιστα ἐκμεταλλεύονται τὴν θέσιν των κατὰ τρόπον πολὺ σκανδαλώδη καὶ παράνομον, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς ἀντιπάλους των ἢ διὰ νὰ πλουτήσουν. Καὶ διὰ τοῦτο καταντοῦν μάστιγες καὶ τύραννοι ἐκείνων ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτούς.

Τὰ πράγματα ὅμως θὰ ἦσαν πολὺ διαφορετικὰ καὶ ἡ κοινωνία θὰ ἐξυπηρετεῖτο κατὰ πολύ, ἐὰν καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀξιωμάτων ἐφηρμόζετο ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου. Σύμφωνα μὲ αὐτήν, οἱ ἀνίκανοι δὲν πρέπει νὰ καταλαμβάνουν ἀξιώματα ποὺ δὲν τοὺς ἁρμόζουν. Ἀλλὰ καὶ οἱ πραγματικῶς ἱκανοὶ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀξίωμά των ἐντίμως, νὰ ἀπονέμουν δικαιοσύνην καί, γενικῶς, νὰ ἐξυπηρετοῦν τοὺς ἄλλους καὶ γίνωνται χρήσιμοι καὶ ὠφέλιμοι εἰς αὐτούς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Α'.
ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

7. Πρώτην μὲν λοιπὸν ὁ πλούσιος εἶχε κακίαν τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν, εἰς βαθμὸν ποὺ δὲν ἐμποροῦσε νὰ γίνῃ μεγαλύτερος. Διότι δὲν εἶναι τὸ ἴδιον νὰ εἶναι κανεὶς πτωχὸς καὶ νὰ μὴ βοηθῇ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, μὲ τὸ νὰ ἀπολαμβάνῃ τόσην καλοπέρασιν καὶ νὰ μὴ λογαριάζῃ τοὺς ἄλλους ποὺ τήκονται ἀπὸ τὴν πεῖναν. Πάλιν δὲν εἶναι τὸ ἴδιο νὰ ἴδῃς μίαν ἢ δύο φορὰς ἕνα πτωχὸν καὶ νὰ τὸν παρατρέξῃς, μὲ τὸ νὰ τὸν βλέπῃς κάθε ἡμέραν καὶ νὰ μὴ κινηθῇς εἰς ἔλεος καὶ φιλανθρωπίαν, οὐδὲ ἀπὸ τὴν συνεχῆ ὄψιν. Πάλιν δὲν εἶναι τὸ ἴδιον νὰ μὴ βοηθῇ κανεὶς τὸν πλησίον, ὅταν δοκιμάζῃ συμφορὰς καὶ λύπας καὶ εὑρίσκεται εἰς κακὴν ψυχικὴν κατάστασιν, μὲ τὸ νὰ ἀπολαμβάνῃ εὐφροσύνην καὶ συνεχῆ εὐτυχίαν, καὶ ὅμως νὰ περιφρονῇ ἄλλους ποὺ τήκονται ἀπὸ τὴν πεῖναν, καὶ νὰ κλείῃ τὰ σπλάγχνα του καὶ νὰ μὴ γίνεται φιλανθρωπότερος, οὐδὲ ἀπὸ τὴν χαρὰν ταύτην τῶν ἀπολαύσεων. Διότι γνωρίζετε ὑποθέτω τοῦτο, ὅτι καὶ ἂν εἴμεθα ἀγριώτεροι ἀπὸ ὅλους, κατὰ τὰς εὐτυχίας γινόμεθα συνήθως ἡμερώτεροι καὶ εὐεργετικώτεροι. Ἀλλ' ἐκεῖνος οὔτε καὶ ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν ἔγινε καλύτερος, ἀλλ' ἔμεινεν ἀποθηριωμένος, μᾶλλον δὲ μὲ τοὺς τρόπους του ὑπερέβη τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν παντὸς θηρίου. Καὶ ὅμως αὐτὸς μέν, ποὺ ἔζη μὲ πονηρίαν καὶ ἀπανθρωπίαν, ἀπήλαυσε κάθε εὐτυχίαν, ἐνῷ ὁ δίκαιος ποὺ ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀρετὴν εὑρίσκετο εἰς μέγιστα κακά. Ὅτι δὲ ὁ Λάζαρος ἦτο δίκαιος, πάλιν καὶ ἐδῶ τὸ τέλος ἀπέδειξεν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τέλους αὐτὴ ἡ ὑπομονή, ποὺ ἔδειξε κατὰ τὴν πτωχείαν του. Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι βλέπετε ἐνώπιόν σας αὐτὰ τὰ πράγματα; Ἦτο γεμᾶτο τὸ πλοῖον τοῦ πλουσίου ἀπὸ τὸ ἐμπόρευμα καὶ ἐταξείδευε μὲ οὔριον ἄνεμον. Ἀλλὰ μὴ θαυμάσετε· διότι ὡδηγεῖτο εἰς τὸ ναυάγιον, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ διαθέσῃ τὸ φορτίον ὅπως ἔπρεπε. Θέλεις νὰ σοῦ εἴπω καὶ ἄλλην κακίαν αὐτοῦ; Τὸ ὅτι κάθε ἡμέραν διεσκέδαζεν ἀφόβως. Διότι καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ μεγάλη κακία, ὄχι μόνον τώρα, ὁπότε ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἐφαρμόσωμεν τόσον ὑψηλὴν διδασκαλίαν [ὅπως εἶναι ἡ χριστιανική], ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅτε δὲν εἶχε δοθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοιαύτη ὑψηλὴ διδασκαλία. Ἄκουσε λοιπὸν τί λέγει ὁ Προφήτης. «Οὐαὶ οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακήν, οἱ ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν» (Ἀμὼς 6, 1. 3). Τί σημαίνει «οἱ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν»; Οἱ Ἰουδαῖοι νομίζουν ὅτι τὸ Σάββατον ἐδόθη εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ παραμένουν ἄνεργοι. Δὲν εἶναι ὅμως αὐτὴ ἡ αἰτία, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰς βιοτικὰς φροντίδας καὶ νὰ διαθέτουν τὴν εὐκαιρίαν των ὅλην εἰς τὰ πνευματικά· ὅτι δὲ τὸ Σάββατον δὲν εἶναι ὑπόθεσις ἀργίας ἀλλὰ ἐργασίας πνευματικῆς, εἶναι φανερὸν ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Ὁ ἱερεὺς π. χ. κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν διπλοῦν ἔργον ἐκτελεῖ. Καὶ ἐνῷ κάθε ἡμέραν προσέφερεν ἁπλῆν θυσίαν, κατὰ τὸ Σάββατον διετάσσετο νὰ προσφέρῃ διπλῆν. Ἐὰν δὲ τὸ Σάββατον ἦτο ἡμέρα γενικῆς ἀργίας, πρῶτος ἐκ τῶν ἄλλων ἔπρεπε νὰ ἀργῇ ὁ ἱερεύς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καίτοι ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τὴν μέριμναν τῶν βιοτικῶν πραγμάτων, δὲν ἐπρόσεχαν εἰς τὰ πνευματικά, εἰς τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν ἀκρόασιν τῶν θείων λόγων, ἀλλ' ἔκαμναν τὰ ἀντίθετα, τρώγοντες πολλὰ καὶ καλὰ φαγητά, μεθύοντες, φορτώνοντες τὸν στόμαχον μέχρι διαρρήξεως, διασκεδάζοντες, διὰ τοῦτο τοὺς κατηγόρησεν ὁ προφήτης. Διότι εἰπών: «Οὐαὶ οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακήν», καὶ προσθέσας «οἱ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν», ἔδειξε μὲ τὴν προσθήκην αὐτὴν πῶς τὰ σάββατα ἦσαν δι' αὐτοὺς ψευδῆ. Πῶς λοιπὸν τὰ ἔκαμναν ψευδῆ; Μὲ τὸ ὅτι εἰργάζοντο τὴν κακίαν, διασκεδάζοντες, μεθύοντες καὶ τὰ ἀναρίθμητα αἴσχιστα καὶ ἁμαρτωλὰ πράττοντες. Καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθὲς ἄκουσε τὰ ἑξῆς. Διότι ἀποδεικνύει αὐτὸ ποὺ λέγω μὲ ὅσα ἀμέσως προσθέτει καὶ λέγει. «Οἱ καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐτῶν, καὶ ἐσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων, καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά, ... οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον καὶ τὰ πρῶτα μῦρα χριόμενοι» (Ἀμὼς 6, 4. 6). Ἔλαβες τὸ Σάββατον διὰ νὰ ἀπαλλάξῃς τὴν ψυχήν σου ἀπὸ τὴν πονηρίαν, σὺ δὲ ἀκόμη περισσότερον τὴν ἐκτελεῖς. Διότι ποία χειροτέρα βλακεία ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἀπὸ τὸ νὰ κοιμῶνται σὲ κρεββάτια ἐλεφάντινα (δηλαδὴ φιλντισένια); Αἱ ἄλλαι ἁμαρτίαι φέρουν ἔστω κάποιαν μικρὰν εὐχαρίστησιν, ὅπως ἡ μέθη, ἡ πλεονεξία καὶ ἡ ἀσωτία· τὸ νὰ κοιμηθῇ ὅμως κανεὶς εἰς ἐλεφάντινα (φιλντισένια) κρεββάτια, ποίαν εὐχαρίστησιν φέρει; ποίαν ἀνάπαυσιν; Μήπως ἡ ὡραιότης τοῦ κρεββατιοῦ κάμνει τὸν ὕπνον μας εὐχαρι-

στότερον καὶ γλυκύτερον; Ἀλλ' ἐὰν σκεπτώμεθα λογικῶς, τοῦτο εἶναι μᾶλλον φορτικώτατον καὶ βασανιστικώτατον. Διότι ὅταν σκεφθῇς, ὅτι ἐνῷ σὺ κοιμᾶσαι εἰς ἐλεφάντινον κρεββάτι, ἄλλος δὲν ἔχει οὔτε ψωμὶ ἐπαρκὲς νὰ φάγῃ, δὲν θὰ σὲ ἐλέγξῃ ἡ συνείδησίς σου καὶ δὲν θὰ ἐπαναστατήσῃ κατηγοροῦσα διὰ τὴν ἀταξίαν ταύτην; Ἐὰν δὲ εἶναι ἔγκλημα τὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς ἐπάνω εἰς ἐλεφάντινα κρεββάτια, ὅταν τὰ κρεββάτια αὐτὰ εἶναι καὶ ἀσημωμένα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, τότε ποίαν ἀπολογίαν θὰ ἔχωμεν; Θέλεις νὰ ἴδῃς ὡραιότατον κρεββάτι; Ἐγὼ θὰ σοῦ δείξω τώρα τὴν ὡραιότητα κρεββατιοῦ ὄχι ἰδιωτικοῦ οὐδὲ στρατιωτικοῦ, ἀλλὰ βασιλικοῦ. Διότι καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶσαι ὁ φιλοδοξότατος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, γνωρίζω καλὰ ὅτι δὲν θὰ θελήσῃς νὰ ἔχῃς κρεββάτι ὡραιότερον ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ βασιλέως. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὄχι τοῦ τυχόντος βασιλέως, ἀλλὰ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ βασιλικωτέρου ἐξ ὅλων τῶν βασιλέων, ὁ ὁποῖος καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη ἀναφέρεται εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην· σοῦ δείχνω λοιπὸν τὸ κρεββάτι τοῦ μακαρίου Δαβίδ. Ποίου εἴδους ἦτο ἐκεῖνο; Δὲν ἦτο στολισμένον ὁλόγυρα μὲ ἀσῆμι καὶ χρυσάφι, ἀλλὰ μὲ δάκρυα καὶ μὲ ἐξομολογήσεις. Καὶ αὐτὰ τὰ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, ὡς ἑξῆς λέγων: «Λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω» (Ψαλμ. 6, 7). Ὡσὰν μαργαριτάρια δηλαδὴ τὰ δάκρυα εἶχαν πήξει ὁλόγυρά της.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

—Ὄχι, προτιμῶ μιὰ πῆττα ἀπὸ κριθάρι· διότι ἔχω τέτοια πεῖνα, ποὺ δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω.

Τὰ μάτια τῆς πτωχῆς γυναικὸς ἐπλημμύρισαν ἀπὸ δάκρυα. Χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν καιρόν της εἰς ἄσκοπα λόγια, τοῦ ἔδωσε νὰ πίῃ κρασί· ἔπειτα, κλαίουσα καὶ μειδιῶσα συγχρόνως, τὸν ἔσυρε μέσα εἰς τὸ σπίτι της.

—Ἐδῶ εἶνε τὸ σπίτι μου. Ὁ Ἀρνόβιος μ' ἐζήτησε νὰ γίνω σύζυγός του, διὰ νὰ τὸν βοηθῶ νὰ περιποιῆται ταῖς μέλισσαίς του καὶ ἤλθομεν εἰς γάμον. Ἀφήσαμεν τὴν πόλιν καὶ ἐγκατεστάθημεν ἐδῶ.

Καὶ περιέφερεν εἰς τὸ μαγειρεῖόν της βλέμματα ἱκανοποιήσεως καὶ ὑπερηφανείας.

Προθάλαμος δὲν ὑπῆρχε· θὰ ἦτο ἄχρηστος εἰς ἀνθρώπους, ποὺ περνοῦσαν εἰς τὸ ὕπαιθρον τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἡμέρας. Τὸ σπίτι ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα μόνον δωμάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχον διαιρέσει εἰς κατοικίαν καὶ μαγειρεῖον. Τὸ κέντρον ἦτο ἀφιερωμένον εἰς τοὺς ἑφεστίους θεοὺς καὶ εἰς τὰ ἀγάλματά των, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκτεθειμένα ἐπάνω εἰς τάπητας ἀξίας ὑφασμένους εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐκαυχᾶτο ὀλίγον ἡ Τρυφῶσα. Ἔβλεπε κανεὶς δύο ὡραιότατα ἀγάλματα, τὸ ἕνα τῆς Δήμητρος καὶ τὸ ἄλλο τοῦ Πανός, ἀκόμη δὲ καὶ ἕνα ἱερὸν τρίποδα διὰ τὴν καθημερινὴν λατρείαν, ἐνῷ γύρω ἦσαν τοποθετημένα δοχεῖα μὲ μέλι, προωρισμένα διὰ τὴν ἀγοράν, ἢ ὀρειχάλκινα μαγειρικὰ σκεύη πολὺ-κομψοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ σχήματος, ἂν καὶ ἐχρησίμευαν διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν τοῦ σπιτιοῦ.

Ὁ Φοῖβος ἐξήταζεν ὅλην αὐτὴν τὴν εὐημερίαν καὶ εὐζωΐαν μὲ αἴσθημα εὐχαριστήσεως.

—Τρυφῶσα, ἔχεις νὰ μοῦ δώσῃς τίποτε νὰ φάγω;

—Σιωπή, παιδί μου, μοῦ πληγώνεις τὴν καρδιά! Εἰμπορῶ νὰ σοῦ τὸ βεβαιώσω, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχω κάτι, θὰ τὸ μοιράζωμαι μαζῇ σου.

Καὶ ὑπέδειξεν εἰς τὸ ἀγαπητόν της παιδὶ νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ἕνα σκληρὸ κρεββάτι, ὅπου ἀνέπαυθη, καθ' ὃν χρόνον ἐκείνη ἡτοίμαζε τὸ δεῖπνον.

Τότε ἡ Τρυφῶσα ἐξήγησεν εἰς τὸν σύζυγόν της, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰσέλθει, ποῖος ἦτο ὁ ξένος των.

—Καλῶς μᾶς ἦλθεν, ἀγαπητή μου Τρυφῶσα· διότι ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηνῶν εἶνε ὁ μόνος, ποὺ μ' ἐβοήθησε. Πρόσφερέ του τὸ καλύτερο τυρί μας, ἀρκετὸ μέλι καὶ τὸ ἐκλεκτότερο κομμάτι ἀπὸ τὸ κατσικάκι, ποὺ ἡτοίμασες.

Εἰς τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ συζύγου της ἡ Τρυφῶσα ἔτριβε τὰ χέρια της ἀπὸ εὐχαρίστησιν.

—Μὲ ποῖον δικαίωμα, τοῦ εἶπε γελῶσα, ἀναμιγνύεσαι εἰς τὰς ὑποθέσεις μου; Τρέξε νὰ φέρῃς τὰ καλάθια, γιατί ἀλλέως ὁ Φοῖβος θὰ φάγῃ μόνος τὸ κατσικάκι.

Ἔπειτα, ἀφοῦ ἔδωσεν ὀλίγα σῦκα εἰς τὸν Φοῖβον, ἐτελείωσε τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ δείπνου καὶ τοῦ προσέφερε νὰ φάγῃ. Καίτοι ὅλα ἦσαν ἁπλᾶ καὶ πτωχικά, τὸ γεῦμα τοῦ πτωχοῦ νέου ὑπῆρξε καλύτερον ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, ποὺ εἶχε φάγει ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ. Τὸ κρέας, τὸ σιταρένιο ψωμί, γλυκίσματα ἀπὸ σῦκα καὶ καρύδια, ὅλα τοῦ ἐφάνησαν ἐξαίσια. Ἔφαγεν ἀργά, σύμφωνα μὲ τὴν συμβουλὴν τῆς Τρυφώσης, ἡ ὁποία τοῦ προσέφερε μὲ προσοχὴν τὰ τρυφερώτερα κομμάτια.

—Ὁ σύζυγός μου, τοῦ εἶπε, θὰ ὑπάγῃ τώρα νὰ εὕρῃ τὸ κοπάδι τῶν γιδιῶν· καὶ ἐγὼ ὀλίγη ἐργασία ἔχω ἐδῶ· εἰμπορεῖς λοιπὸν νὰ μοῦ διηγηθῇς τὴν ἱστορίαν σου καὶ τῆς Εὐνίκης, τοὐλάχιστον ὅ,τι ἐνδιαφέρει τὸν σύζυγόν μου καὶ ἐμέ.

Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Εὐνίκης τὰ μάτια τοῦ Φοίβου ἐγέμισαν δάκρυα.

—Ἀλλοίμονον! Τρυφῶσα, φοβοῦμαι, ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπανίδω ποτέ!

—Δὲν θὰ ἐπανίδῃς πλέον τὴν ἀδελφήν σου! Ἄ! Ἐὰν ἐφέρθης ἄσχημα ἐγκαταλείπων τὸν πλούσιον συγγενῆ σου, ἐν τούτοις δὲν θὰ σοῦ ἀρνηθῇ νὰ ὁμιλήσῃς εἰς τὴν Εὐνίκην, ὅταν θὰ θελήσῃς, εἰδ' ἄλλως....

—Ποῖος σοῦ εἶπεν, ὅτι ἤμεθα εἰς πλούσιον συγγενῆ;

—Ἡ Πηνελόπη, ὅταν ἔφυγε μὲ τὸν υἱόν της ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

—Εἶνε ψεῦδος, Τρυφῶσα! εἶπε μὲ ὁρμὴν ὁ Φοῖβος. Μᾶς ἐπώλησαν τὴν Εὐνίκην καὶ ἐμέ· ναί, μᾶς ἐπώλησαν, διὰ νὰ πληρωθοῦν τὰ χρέη τοῦ πατέρα μας.

—Σᾶς ἐπώλησαν! ἐπανέλαβεν ἡ Τρυφῶσα, ἀναπηδῶσα ἀπὸ τὸ κάθισμά της. Ἀγαπημένα μου παιδιά! ἐγὼ ποὺ σᾶς ἐπῆρα ἀπὸ τὴν μητέρα σας καὶ ὑπεσχέθην νὰ σᾶς ἀγαπῶ σὰν ἰδικά μου παιδιά!

—Ἐφρόντισες γιὰ μᾶς ὅσον σοῦ ἦτο δυνατόν, εἶπεν ὁ Φοῖβος σφίγγων μὲ ἀγάπην τὸ χέρι της καὶ προσπαθῶν νὰ καταπραΰνῃ τὴν ταραχήν της. Ἀλλὰ δὲν εἰμπόρεσες νὰ μᾶς σώσῃς ἀπὸ τοὺς δανειστὰς τοῦ πατέρα μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἔπιασαν καὶ μᾶς ὡδήγησαν εἰς τὴν ἀγορὰν ὡς δούλους.

—Καὶ ἐπωλήθητε καὶ οἱ δύο ὡς δοῦλοι; εἶπεν ἡ Τρυφῶσα πνιγομένη.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ ἀπειλὴ κατὰ τῆς εἰρήνης.

Πρὸ ὀκτὼ μόλις ἡμερῶν ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ἐδήλωνεν, ὅτι «τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας ἐδίδαξεν ἡ πικρὰ πεῖρα, ἡ προελθοῦσα ἐκ τοῦ μεγάλου πολέμου, ὅτι ἐξ αὐτοῦ δὲν προῆλθε τίποτε, ποὺ νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς νίκη, καὶ ὅτι κατ' οὐσίαν ἐκ τοῦ πολέμου ἐξῆλθον ὅλοι ἡττημένοι»! Πρὸ ὀλίγου δὲ καιροῦ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας ἔλεγεν, ὅτι «οὐδέποτε οἱ ἐξοπλισμοὶ ἔσωσαν ἕνα ἔθνος ἐκ τοῦ πολέμου, οὔτε ἔδωκαν ἀσφάλειαν κατὰ τῆς ἐπιθέσεως εἰς τὰ ἰσχυρὰ ἢ εἰς τὰ ἀσθενῆ ἔθνη». Καὶ ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο «ἡ ἱστορία τὸ ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἀπροσβλήτου ἀληθείας».

Καὶ ὅμως οὔτε ἡ «πικρὰ πεῖρα», οὔτε ἡ ἱστορία εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐπιβάλῃ τὰ διδάγματά της. Διότι αὐτὴ ἡ Ἀγγλία σπεύδει νὰ ἐξοπλισθῇ πυρετωδῶς καὶ νὰ κατασκευάσῃ τὸν μεγαλύτερον ἐναέριον στόλον· οὕτω δὲ «ἀποπέμπει αἰφνιδιαστικῶς—κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν «Ἐκκλ. Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου—ἐκ τοῦ θρόνου της τὴν ἀπρόσβλητον ἀλήθειαν». Αἱ δὲ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ηὔξησαν τώρα κατὰ 50 ἑκατομμύρια δολλάρια τὰς ἐφετεινὰς πολεμικὰς πιστώσεις (τὰς ἔφθασαν δὲ εἰς τὸ τεράστιον ποσὸν τῶν 408 ἑκατομμ. δολλαρίων, ἤτοι πλέον τῶν 40 δισεκατομμυρίων ἑλληνικῶν δραχμῶν). Ἐκ παραλλήλου ἡ Γαλλία ηὔξησε τὴν στρατιωτικὴν θητείαν. Τὴν ἑπομένην δὲ τῶν ἀνωτέρω δηλώσεων τοῦ ἄγγλου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ Γερμανία, παραβιάζουσα τὴν συνθήκην τῶν Βερσαλιῶν, ἐπανέφερε τὴν ὑποχρεωτικὴν στρατιωτικὴν θητείαν. Καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Ἄγγλος ὑπουργὸς τοῦ Θησαυροφυλακίου προσέθετεν ὡς εἰρωνικὸν σχόλιον τοῦ διδάγματος ποὺ ἔλαβαν τάχα οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἀπὸ τὴν «πικρὰν πεῖραν», ὅτι «ἡ εὐρωπαϊκὴ κατάστασις εἶναι περισσότερον ἀπειλητικὴ σήμερον, παρὰ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην στιγμὴν ἀπὸ τοῦ 1914»!

Ὥστε, οὔτε ἡ ἱστορία, οὔτε ἡ πεῖρα εἶναι ἱκανὴ νὰ διδάξῃ τοὺς πολιτικοὺς καὶ τοὺς λαοὺς τὴν ἀξίαν τῆς εἰρήνης. Τὴν εἰρήνην μόνον ὁ Ἀρχηγὸς τῆς εἰρήνης, ὁ Χριστός, τὴν χαρίζει ἀσφαλῆ καὶ μόνιμον· Ἀλλὰ τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς λέγονται μὲν χριστιανικά, εἶναι ὅμως εἰδωλολατρικά. Καὶ ἄρα «ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν», παρ' ὅλα τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πείρας.

«Νὰ σώσωμεν τὴν νεολαίαν».

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκετο βουτηγμένη εἰς τὴν ἀπαισιωτέραν ἀτμόσφαιραν τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐμπαθείας, οἱ δὲ ἀναγνῶσται τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων παρηκολούθουν μὲ ἀγωνίαν τὰς θλιβερὰς εἰδήσεις τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, ἡ ἀγγλικὴ Κοινὴ Γνώμη ἀπησχολεῖτο μὲ τὸ ἑξῆς ζήτημα, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ «Τάϊμς» τῆς 2ας Μαρτίου ἀφιέρωναν τὸ κύριον ἄρθρον καὶ τὴν κυριωτέραν στήλην τῶν εἰδήσεων:

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἀργυροῦ ἰωβιλαίου τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου τοῦ Ε' ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου πρίγκηψ τῆς Οὐαλίας συνεκάλεσεν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του τοὺς ἀπὸ περάτων τῶν Βρεττανικῶν νήσων ἀντιπροσώπους τῶν διοικήσεων τῶν ἀγγλικῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, καθὼς καὶ ἄλλα ἐξέχοντα ἐν τῇ διοικήσει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ πρόσωπα. Σκοπὸς δὲ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης ἦτο νὰ γνωστοποιήσῃ ὁ πρίγκηψ τὴν σκέψιν του, ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ βασιλικοῦ ἰωβιλαίου θὰ ἦτο ἡ μέριμνα ὑπὲρ τῆς νεότητος! Ἐπρότεινε δηλαδὴ νὰ διενεργηθῇ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν ἔρανος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἱδρυμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν μέριμναν διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νεότητος καὶ τὴν προφύλαξιν αὐτῆς ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ποὺ περικλείει ἡ μεταπολεμικὴ κοινωνία καὶ ζωή. «Νὰ σώσωμεν τὴν νεολαίαν μας ἀπὸ τοὺς κινδύνους ποὺ τὴν ἀπειλοῦν»! Ἰδοὺ τὸ δοθὲν σύνθημα καὶ ἡ σκέψις, ποὺ ἀπασχολεῖ τὴν διανοουμένην Ἀγγλίαν καὶ τὸ θέμα, ποὺ καταλαμβάνει τὰς κυριωτέρας ἀρθρογραφικὰς καὶ εἰδησεογραφικὰς στήλας τοῦ ἐν λόγῳ φύλλου.

Διὰ τοὺς ἀπερροφημένους ἀπὸ τὰ κομματικὰ των μίση Ἕλληνας ἡ μέριμνα αὐτὴ διὰ τὴν νεότητα θεωρεῖται ἴσως ἀφέλεια τῶν «κουτόφραγκων»..... Μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι οἱ ἀφελεῖς αὐτοὶ κυβερνοῦν τὸν κόσμον, ἐνῷ ἡμεῖς ἀλληλοτρωγόμενοι κινδυνεύομεν νὰ ἐκλείψωμεν ὡς Κράτος καὶ νὰ γίνωμεν «ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν».

Ἀνάγκη ἀληθινῶν διδασκάλων.

Πλειστάκις ἡ στήλη αὐτὴ ἐτόνισεν ὁποῖον ἐθνικὸν κακούργημα διαπράττουν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἠκολούθησαν τοὺς διαβοήτους «μεταρρυθμιστὰς» καὶ προσεπάθησαν νὰ μεταβάλουν τὸ Σχολεῖον εἰς ὄργανον ψυχικοῦ δηλητηριασμοῦ τῆς μαθητικῆς νεολαίας. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ἐπιλαμβάνεται πάσης εὐκαιρίας νὰ παρουσιάσῃ ἐκπαιδευτικοὺς ἀξίους τῆς ἀποστολῆς των, ἐκπαιδευτικοὺς ἐμπνευμένους ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ ὁμολογοῦντας τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν.

Μερικαὶ γραμμαὶ ἑνὸς ἐμπνευσμένου λόγου τοῦ κ. Δ. Γαρδίκα, διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Λαμίας, ἐκφωνηθέντος κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, παρουσιάζουν ἕνα τοιοῦτον ἐκπαιδευτικόν. Παρουσίασε κατὰ τρόπον ἐπιγραμματικὸν τὴν «Θρησκείαν τῆς ἀπολυτρώσεως»—τὴν χριστιανικὴν δηλαδή—εἰς τὸ στερέωμα τῆς ὁποίας οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι ἐπρόβαλαν κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα ὡς ἀστέρες ἐξ ἀνατολῶν. Ἐτόνισε πῶς οὗτοι «κάτοχοι τῆς μέχρι τότε γνώσεως, τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς θύραθεν, ποταμοὶ καὶ ὠκεανοὶ πίστεως, φιλοσοφικῆς σκέψεως καὶ ρητορικῆς δεινότητος, ἐπρόβαλαν εἰς τὸ μέσον τῆς παρατάξεως διὰ νὰ ἐξουθενώσουν καὶ καταισχύνουν τὸν ἐσωτερικὸν ἐχθρόν». Ἡ νίκη ἤδη ἔκλινε πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. «Ὁ παλαιὸς κόσμος ἀνατρέπεται καὶ ἀντ' αὐτοῦ ὑψώνεται ὡς σύμβολον τῆς νίκης τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἠχηρὰ ἀκούεται ἡ φωνή: Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ!..... Ὅλως νέος κόσμος ἀναστίζεται. Καὶ προσέρχονται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ βαπτίζονται καὶ φωτίζονται καὶ ἐκπολιτίζονται ὅλα τὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διποδητὶ βαδίζοντα τῆς Εὐρώπης βοσκήματα».

Τὸν λόγον του δὲ κατέκλειεν ὡς ἑξῆς:

«Ἀλλὰ πρὸς τί τὰ μνημόσυνα ταῦτα; Χάριν τῶν ἐπιγιγνομένων. Χάριν τῶν μητέρων, ἵνα ἔχουν ὡς πρότυπα τὴν Ἐμμέλειαν, τὴν Νόνναν, τὴν Ἀνθοῦσαν. Χάριν τῶν κληρικῶν, ὅπως ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὰς μεγάλας μορφὰς τοῦ Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου καὶ τοῦ Ἰωάννου. Χάριν τῶν διανοουμένων, ὅπως μάθουν ὅτι εἰς οὐδὲν ἡ μάθησις, ἂν μὴ εὐσέβεια παρῇ. Ὅτι ἡ ἐπιστήμη πανουργία φαίνεται ἄνευ ἀρετῆς. Ὅτι ἡ ρητορικὴ ἱκανότης πλάνος δημαγωγία καὶ δοκισίσοφος φλυαρία καθίσταται, σοφιστικὴ δὲ καὶ ἐριστικὴ ἡ διαλεκτικὴ ἄνευ τῆς βαθείας θρησκευτικῆς πίστεως. Χάριν ἡμῶν τῶν διδασκάλων, ἵνα γνωρίσωμεν τίνες ὑπῆρξαν οἱ πρὸ ἡμῶν διδάσκαλοι καὶ πόσον μεγάλας ὑπηρεσίας προσέφεραν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, ποῖαι δὲ ὡς ἐκ τούτου καὶ αἱ ἰδικαί μας ὑποχρεώσεις. Χάριν τῶν μαθητῶν τέλος, οἵτινες θὰ πληροφορηθοῦν ὅτι ὀφείλουν νὰ εἶνε ἰσχυρότατα ὡπλισμένοι καὶ μαχητικοί, ὡς οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὁ ὁποῖος κατ' οὐδὲν ὑπολείπεται τοῦ ἐμπολέμου τοιούτου».

Οὔτε τὸ ἀχνίζον αἷμα!

Ὁ κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἀπόκρεων ἐκραγεὶς ἐμφύλιος σπαραγμὸς εἶχεν ὡς συνέπειαν καὶ τοῦτο τὸ δυσπαραμύθητον γεγονός: τὴν ματαίωσιν τῶν πολυπληθῶν... χορῶν! Ἀλλ' οἱ γενναῖοι χορευταί, μόλις τὸ πυροβόλον ἔπαυσε καὶ προτοῦ ἀκόμη ταφοῦν οἱ νεκροί, ἔσπευσαν νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ἀνυπομονοῦσαν χορευτικήν των διάθεσιν.

Δὲν ἐπερίμενε βεβαίως κανεὶς νὰ σεβασθοῦν τὴν περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πελατεία τῶν χορῶν, ποὺ ἀπαιτεῖ φαγοποσίαν ὑπὲρ κόρον καὶ χορευτικὰς διασκεδάσεις, διὰ νὰ συντρέξῃ δηθεν τὴν φιλανθρωπίαν, δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν χριστιανικὴν Θρησκείαν, ποὺ ζητεῖ φιλανθρωπίαν ἀνιδιοτελῆ καὶ ἀνυπόκριτον, οὐδὲ μὲ τοὺς θεσμούς της, ποὺ ὁρίζουν τὴν Τεσσαρακοστὴν ὡς περίοδον νηφαλιότητος, περισυλλογῆς, προσευχῆς, προπαρασκευῆς διὰ τὰ Πάθη τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς λυτρώσεως. Ὅταν μιμῆται κανεὶς τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ πιστεύῃ ἐν τῇ πράξει ὡς «θεὸν τὴν κοιλίαν», αἰσθάνεται καὶ ἀνάλογον χορευτικὸν ὀργασμόν. Ἀλλ' ἐκεῖνο, ποὺ θὰ ἐπερίμενε κανεὶς ἀπὸ Ἕλληνας νὰ σεβασθοῦν, ἦτο τὸ ἀχνίζον ἀδελφικὸν αἷμα τῶν νεκρῶν καὶ τῶν τραυματιῶν. Καὶ ὅμως οὔτε αὐτὸ τὸ ἐσεβάσθησαν!

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγ. Ἀναργύρων (Νέας Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος. Ἁγ Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Χ. Δέδες ἐν Χανίοις· Ἱερομ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν Χίῳ· Χ. Παπαγιάννης ἐν Μυτιλήνῃ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Ἰωαννίνοις· Κωνστ. Λαμπρόπουλος ἐν Ἡρακλείῳ· Κ. Χρόνης ἐν Ναούσῃ καὶ Περ. Φωτόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ· καὶ οἱ περιοδεύοντες κ.κ. Λάζ. Χατζηθέμελις ἐν Κόπρῳ· Π. Παπαγιάννης ἐν Σουφλίῳ καὶ Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Χίῳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.